

Vastaus valtuustoaloitteeseen Pirkanmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen palkkion maksamisesta omaishoitajalle neljän viikon ajan omaishoidettavan kuoleman toteamisen jälkeen

Perussuomalaisten valtuustoryhmä on tehnyt 9.9.2024 aloitteen, jossa esitetään omaishoidon tuen palkkion maksamista neljän viikon ajalta omaishoidettavan kuoleman jälkeen ja, että omaishoidon tuen palkkion maksamisen perusteita muutettaisiin nykyisestä toimintamallista ehdotuksen mukaiseksi. Lisäksi aloitteessa pyydetään arviota muutoksen kustannusvaikutuksista taloustilanteeseen.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Omaishoidon tuen myöntämisedellytyksistä ja sisällöstä säädetään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005). Pirkanmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen yhtenäiset myöntämisen perusteet ja palkkioluokat hyväksyttiin aluehallituksessa 24.10.2022 (§ 25) ja ne otettiin käyttöön 1.1.2023 alkaen koko Pirkanmaan hyvinvointialueella. Omaishoidon tuen lain § 9:n mukaan omaishoidon tuen sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Jos omaishoito keskeytyy hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Pirkanmaan hyvinvointialueella noudatetaan ja toimitaan omaishoidon tukea ohjaavan lain mukaisesti. Asiakkaan hoidon keskeytyessä, esimerkiksi sairaalaan joutumisen vuoksi, omaishoidon tuen palkkion maksu keskeytyy kuukauden kuluttua sairaalaan joutumisesta. Lain mukaan palkkion maksaminen päättyy myös sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Omaishoidettavan kuolema katsotaan tällaiseksi tilanteeksi ja palkkion maksaminen päättyy sen kuukauden lopussa, jossa omaishoidettava on menehtynyt.

Omaishoidon tuen palkkion maksamistavan muuttaminen valtuustoaloitteen ehdotuksen mukaiseksi, olisi laajennus toimintatapaan, jonka laki omaishoidon tuesta määrittelee. Laajentamisella on kustannuksia lisäävä vaikutus, koska palkkion maksamisen aika omaishoitajille pitenisi omaishoidettavan kuoleman jälkeen. Muutoksesta aiheutuvaa kustannuslaskelmaa on vaikea tehdä, koska ei voida arvioida ja ennakoita, missä kohtaa kuukautta omaishoidon asiakkaat kuolevat. Myöskään kuolemiin päättyvien omaishoitosopimusten lukumäärää ei voida arvioida kustannuslaskentaa varten. Osa omaishoidettavista kuolee sairaalassa, jolloin palkkio voi olla jo keskeytyksellä sairaalajakson vuoksi.

Valtuustoaloitteessa on tuotu esille huoli omaishoitajan taloudellisesta tilanteesta omaishoidettavan kuoleman jälkeen. Omaishoidon tukena maksettava hoitopalkkio on korvaus omaishoitajalle hänen tekemästään hoitotyöstä. Omaishoidon tukea myönnettäessä, palkkion suuruuteen eivät vaikuta omaishoitajan tai -hoidettavan tulot tai varallisuus. Omaishoidon tuen palkkion suuruus määräytyy ainoastaan omaishoidettavan asiakkaan hoidon vaativuuteen ja sitovuuteen perustuen. Omaishoidon tuen hoitopalkkio ei ole taloudellinen etuus vaan se on korvaus omaishoitajan tekemästä hoitotyöstä. Palkkion maksamisessa ja sen päättymisessä noudatetaan omaishoidon tuen lakia. Aloitteessa ehdotetulla toimintatavalla on ennakoimaton vaikutus omaishoidon tuen palkkioiden suoriin kustannuksiin. Lain edellyttämää toimintatapaa ja sen tulkintaa ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi muuttaa Pirkanmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin ja toimintaohjeisiin.

Vastuuvalmistelijat:

Tuula Jutila, toimialuejohtaja, ikäihmisten ja vammaisten yhteiset palvelut

Kaisa Taimi, vastuualuejohtaja, asiakasohjauksen vastuualue

Marita Pitkänen, palvelupäällikkö, omaishoito